

BOR

Na naročila brez denarja se ne
vzira. — Rokopisi se ne vraščajo.

Številka: 39.

**Stroški sprejema visokih svatov o priliki kraljeve poroke.
Subvencija za naša gledališča. — Drugi krediti.**

Burni prizori v celovškem deželnem zboru.

Izjave madžarskega zunanjega ministra.

dveurnem govoru zagovarjal svoje stališče proti predlozu liberalnih poslancev. Ko so slednji položili na koncu debate nek predlog, so socijalni demokrati glasno protestirali in začeli udrihati po pultih. Hrup je trajal kakih 10 minut. Socijalni demokrati so zahtevali, da se seja konča, ~~dočim so~~ liberalni poslanci vztrajali pri tem, da predsednik odredi glasovanje o dnevnem redu. Ko je hotel predsednik Lukas izvesti glasovanje, so socijalni demokrati zapustili zbornico. — Mečburnimi protiklici liberalnih poslancev je predsednik konstatiral nesklepčnost in je preložil sejo ob ½7. zvečer na jutri dopoldne. Meščanske stranke so protestirale proti temu predsedniškemu ukrepu.

DKU Helsingfors, 15. febr.
Morilec notranjega ministra, trgovca

grof Banffy izjavil, da je dobil zago-
tovalo, da ta pogodba ni naperjena
proti Madžarski. Glede usode narodnih
manjšin v oцепljenih madžarskih po-
krajinah, se je skliceval na pogaja-
nja, ki so se vršila v raznih nasled-
stvenih državah. V Jugoslaviji so bi-
la ta' pogajanja doslej brezuspešna.
Vprašanje narodnih manjšin pa je
itak pod zaščito zveze narodov in tu-
di vlada bo podvzela vse mogoče ko-
rake.

Otvoritev mednarodnega sodišča

DKU Haag, 15. februarja. Danes popoldne se je vršila v prisotnosti kraljeve obitelji, članov vlade, zastopnikov zveze narodov in diplomatskega kora svečana otvoritev parlamentnega mednarodnega sodišča.

Ta cilj moramo imeti pred očmi tak, ko v zunanji kakor v notranji politiki. Mi se nismo osvobodili iz sužnosti, da bi si iskali lastnih sužnjev. Mi hočemo in zahtevamo to, kar nam gre po jasno izraženih načelih. Ravno zato je treba da naša politika pomaga k obstoju ali zmagi tudi neslovanskim demokracijam. Mi ne smemo a priori odbijati sporazuma z nobeno tujerodno državo, ki je v načelu za konsolidacijo in mir. Delati moramo na to, da se ojačijo demokracije v Nemčiji in Avstriji, kjer je borba z reakcijskimi elementi še zmeraj aktualna. Podpirati moramo razvoj ruske demokracije, tudi če se organičnim putem izčrpi iz sedanjega ekstremnega boljševizma. Zlasti pa bo treba rešiti vprašanje Madžarske, ki je danes varno zavetišče vseh protidemokratskih teženj. Madžarsko absolutistično oligarhijo bo treba zrušiti in tamošnji demokraciji sneti okove. Dokler se ne reši to vprašanje, je nemogoče, da bi bile mogle naše demokracije izvesti kako dalekosežnejšo reformo v smeri pacifizma. Konsolidacija, ki jo hočejo slovanske demokracije na novi, mirovni podlagi, mora napredovati enakomerno po vsej Evropi. Tako kakor je to jugoslovanski, češkoslovanski itd. — je tudi italijanski, francoski angleški itd. problemi.

Konferenca, ki se bo vršila v Genovi, ne bo napravila znatnega koraka v tej smeri, a v primeri s predvojnimi metodami mednarodnega življenja ima tudi ta na zunaj čisto praktična konfrontacija evropskih demokracij važen pomen. Odtod morajo evropski narodi dalje, vedno dalje — zakaj po 1. 1918. gre v bistvu za to, da si Evropa s primerno reparacijo ohrani svojo dosedanje vlogo v svetovni zgodovini. Tudi na naš narod in na našo državo odpa da del te nove, važne naloge in odgovornosti.

Politične vesti.

* **Separatisti in ujedinjenje.** Hrvatski separatisti vpijejo urbi et orbi, da niso priznali ujedinjenja in da so bile vse hrvatske stranke za konfederacijo itd. Famosni Radičev memorandum pravi dobesedno: »Srbski politiki so prepregili te namere in enostavno proklamirali 1. decembra leta 1918. kraljevino SHS, dasiravno niso zahtevali privolenja niti od hrvatskega sabora, kaj šele od hrvatskega naroda«. To je navadna laž, ki kaže, da se moralni nivo Radića in tovarišev ne razlikuje prav nič od vesti širokoprsnih verižnikov in raznih drugih »hohštaplerjev« naše mile domovine. Dogodki so vendarle še v svežem spominu. Če odpremo katerokoli zbirko dokumentov o našem ujedinjenju, n. pr. znano Sišičevo, lahko pričramo, da nas spomin ne vara in da je hrvatski sabor potrdil akt ujedinjenja. Tako pravi sklen hrvatske

Glavna etapa k našemu skupnemu cilju je pa dosežena: Mi smo v očeh Evrope simpatičnejši in bližji kot smo bili v prvih treh letih. Tudi čenase ne upoštevajo dovolj, vedo vsaj to, da brez nas ne morejo rešiti nobenega problema, ki se dotika naših interesov. Českoslovaški in Jugoslovenci smo postali element reda in miru, nositelji

žega sabora z dne 29. oktobra 1918.: »Dalmacija, Hrvatska, Slavonija z Reko se proglašajo za popolnoma neodvisno državo nasproti Ogrski in Avstriji ter na modernem načelu narodnosti in na podlagi narodnega edinstva Slovencev, Hrvatov in Srbov pristopa v skupno narodno suvereno državo Slovencev, Hrvatov in Srbov na vsem etnografskem področju tega naroda...« Splošna narodna ustavotvorna skupščina vsega ujedinjenega naroda bo odločila... o formi vladavine, kakor o notranjem ustroju države itd.

»Prager Presse« o srbsko-hrvatskem sporu. »Prager Presse« z dne 14. t. m. prinaša iz peresa nekega Hrvata članek »Der serbisch-kroatische Gegensatz«. Avtor pravi, da je popolnoma izključeno, da bi »nenavadna manifestacija večine hrvatskih poslancev pridobila velesile za to, da bi se vmešavale v notranje zadeve suverene kraljevine SHS« in da bo »graditev in ureditev nove države še nadalje prepuščena jugoslovanskemu narodu samemu«. Po njegovem mnenju traja razpor med Srbi in Hrvati že izza ujedinitvenja, ne gre pa za to, ali naj obstoja država, marveč za to, kako naj obstoja; politična borba se ne vrši za bistvo, temveč zgolj za obliko države. Srbi so centralisti, Hrvati federalisti. Večina srbskih poslancev stoji na stališču ustave, hrvatski poslanci se bore proti ustavi, ne pa tudi proti državi kot taki. Avtor sklepa: »Kraljevina SHS je postala zgodovinsko dejstvo in ujedinjenje treh bratskih plemen pomeni uresničenje ideala vseh jugoslovenov. Za ta ideal so najboljši sinovi celega naroda krvaveli na bojiščih in kopneli v ječah. Razdor med Srbi in Hrvati je ena izmed neizogibnih epizod, kakor so se s historično nujnostjo pojavljale doslej pri vseh narodih, ki so se zedinili izza dolge razcepljenosti.« — K tem izvajanjem bi dostavili vprašanje: Če Radićevcem res ne gre za bistvo, temveč zgolj za formo države, čemu niso šli v ustavotvorno skupščino in z normalno parlamentarno borbo preprečili centralistično organizacijo države? Zakaj je njihova politika tako tajinstvena, nesigurna in neodkritosrčna?

Zanimivosti.

Razočarana milijarderka. — Turki žalujejo za papežem. — Če hoče biti žena diplomat. — Novi memoari.

Znana ameriška milijarderka Mrs. Vanderbilt je bila pred par tedni v Londonu, kjer je v svojih salonih sprejemala obiske najodličnejšega društva. Vrhunec njenih družabnih zabav pa je imel biti diner, na katerega sta bila povabljeni princ valeski in španski kralj Alfonz, ki se je takrat mudil v Londonu. Razume se, da se je hotela ameriška milijarderka pokazati pri tej priliki v vsem svojem sijaju in razviti

I. K.:

Iz Kranjske gore v Bohinju

Kajne, čisto enostavno se to napravi: v Kr. g. sestopi na vlak in v Bohinju se izstopi, pa mirna Bosna. Toda dobi se še vedno nekaj abnormalnih ljudi, ki gredo najraje tam, kjer so slabe, ali sploh neprehodne poti, široke ceste se ogibajo, kakor hudič križa. Pa še pravijo ti gorski klateži, da je poseben užitek oditi po takih (iz naravnega stališča vzeto) nenravnih potih, t. j. krivih potih. Ako se bo ta stvar še nadalje tako razvijala, da bo vedno več ljudi drlo po krivih potih, nastane še epidemija, potem pa z Bogom ravne, lepe, bele ceste, parki, promenade, sploh, kakor se že ta ropotija imenuje. Proti tej boleznii bo treba na vsak način ustvariti kako ligo in to dokler je še čas, ker »gora ni nora«, ampak takih, ki nore, je vedno več.

Kakor že prej dogovorjeno, znašla sva se sprijateljcem Frančekom neko nedeljo v avgustu na kolodvoru ter se preskrbela z listki do Ljubljane. Prvzaprav bi morala biti z nama še neka tretja oseba, katere pa ni bilo od nikoder na izpregled, dasiravno je Franček napenjal oči na vse pretege; tolažba, da je mogoče, da bo prvi

največje razkošje. Njen »dvorni maršal« jo je pred dinerjem še opozoril, da bi bilo dobro, če predloži princu listo povabljenih. Milijarderka je to res storila. Princ je pregledal seznam, prečrtal dvoje imen ter na njih mesti zapisal imena sester Duncan. Milijarderki sta bili te seveda popolnoma neznan; mislila je, da so to bržkone rojakinje prince. Šele njen tajnik jo je obvestil, da sta to dve plesalki, ki sta ravnokar na gostovanju v londonskem gledališču v komadu »Pins and Noodles«. To milijarderke ni preveč motilo. Mislila je, da jih je princ povabil le radi tega, da bi bilo pri dinerju čim več Američank. Plesalki sta bili najprej samo telefonično povabljeni, toda odgovorili sta, da se povabiti ne moreta odzvati, dokler jih po vseh pravilih ne povabijo pismeno. Milijarderka je tudi na to pristala. Napočil je veliki dan. Gosti so prihajali redno in navzoča sta bila tudi že španski kralj in valeski princ. Najzadnji sta prišli vabljeni plesalki. Na stopnicah sta jih pričakala kralj in prestolonaslednik. Takoj sta jima na največje začudenje milijarderke poudila roke ter jih odvedla v mali salon ob jedilnici. Tu se je vsa četvorica, ne ozirajoč se na gostoljubno milijarderko in povabljenega dolgo zabavala. Brez njih se po jedini ni mogla pričeti in čakali so jih torej še nekaj časa. Ko pa je bilo že vse malo predolgo, je vstopil nadvojvoda jorški, brat prince valeskega v salon in jih opozoril, naj vendar že enkrat pridejo. Toda, kmalu se je vrnil k milijarderki ter ji sporočil, da se kralj in princ imenito zabavata in da prosita družbo, naj se ne dajo motiti in naj brez njih prično diner. Razen tega pa prosijo, naj se njim servira v onem malem salonu. To poročilo je bilo za častihlepno milijarderko naravnost porazno. Solze so ji zalile oči. Dala je servirati po želji visokih gostov, a bila je popolnoma osamljena in do skrajnosti užaljena. Kralj in princ sta se med tem dobro zabavala s plesalkama, ne meneč se za milijarderko in njeno pojedino. Končno sta se od nje uljudno poslovila ter se s plesalkami odpeljala, častihlepna milijarderka pa je obsedela.

Dosedaj še ni bil znan slučaj, da bi se bilo v Carigradu za kom javno žalovalo. Prvi je to čast doživel rimski papež. Ob smrti Benedikta XV. so izobesila vsa državna poslopja v Carigradu v znak žalosti zastave. V glavni mošiji se je vršila žalna svečanost, kateri je prisostvoval sultan s celim svojim dvorom. S tem so se hoteli Turki oddolžiti pokojnemu papežu za vse do brote, ki jih je izkazal za časa svetovne vojne mohamedancem.

Menges Tearle, hčerka broklynskega milijarderja je hotela za vsako ceno postati diplomat. Videč, da je to mogoče samo v Albaniji, je posodila prin-

cau Wiedu milijon dolarjev pod pogojem, da jo imenuje za svojega poslanika v Parizu. Princ Wied je v Albaniji sfrčal, denar pa je seveda porabil, ne da bi izpolnil sprejete pogoje. Razočarana diplomatinja pa je prišla sedaj na »diplomatsko« misel, ter zahtevala vrnitev posojila od — albanske vlad!

Po vojni se pojavljajo memoari, kakor gliste po dežju. Vsak penzionirani general hoče izdati svoje memoarje. Nekateri so včasih res zanimivi, večina pa je brez vrednosti. Sedaj se govori, da bodo vzbudili največjo senzacijo memoari kardinala Ferrate, ki je bil za časa vojne držati tajnik sveta stolice. V poučenih krogih se govori, da je pokojni papež Benedikt XV. v teh memoarih opisan v popolnoma drugi luči in da se bo javnost čudila njegovim nazorom o vojni. Ti memoari so lahko res zanimivi, ali pa tudi — ne.

— Zanimiva rubrika. Ljubljanski socialistični dnevnik »Naprejek« bo uvedel stalno rubriko: »Premalo izrabljena stanovanja«. Pod to rubriko bo objavljala naslove stanovanj s številom oseb, ime najemnika in število oseb v dotičnem stanovanju. S to javno kontrolo, kateri ne manjka originalnosti, hoče dognati, ali so tako številne pritožbe glede stanovanj upravičene ali ne. Tako bo sedaj vsakemu, ki trpi na posledicah stanovanjske bede dana priložnost, da v javnem glasilu pove svoje pritožbe. To bi bilo umestno tudi v Mariboru!

— Podpornega društva žel. usluž. beneč občni zbor se vrši v nedeljo dne 26. februarja ob 8. uri zjutraj v prostorih društva »Slavec« v Narodnem domu v Ljubljani. Na dnevnem redu je poročilo odbora, določitev podpore in članarine, volitev novega odbora ter raznoterosti. Člani društva se vabijo, da se obnega zbora zanesljivo udeležijo.

— Ivanjkovec. Dne 5. febr. je imelo naše bralno društvo, ki se je ustanovilo šele pretečeno leto, svoj II. občni zbor, na katerem je predaval številnim navzočim domačinom profesor dr. Pivko. Društvo prav pridno deluje pod vodstvom g. Lovro Petovarja, ima že nad 80 članov in si je nakupilo za knjižnico, katero vodi učitelj g. Dobernik, že za 8.000 krón knjig. Društveniki so zelo veseli svojega ognjišča in bo to bralno društvo gotovo eno najmočnejših naših naprednih kulturnih društev na deželi.

— Na shodu za nravni prepored naroda v Ljubljani, dne 22. januarja je bila med drugimi soglasno sprejeta sledeča resolucija, ki se je dostavila vsem uredništvom: Ker ima častništvo velik vpliv na svoje čitatelje, zato shod za nravni prepored prosi in poziva vse naše liste, naj najkrepkeje podpirajo akcijo za nravni prepored naroda

in pomagajo ljudstvo nravno in srčno vzgajati! Shod jih prosi, naj javnosti sami dajo dober zgled in naj se pri vsej razliki strank, katerim služijo, čuvajo surovosti, zavestne neresnice in nepotrebnega podžiganja strasti.

— Dr. Rašin o jugoslovanski valutni. Znani češki strokovnjak za finančna vprašanja dr. A. Rašin je objavil v torkovi številki praških »N. Listov« svoje misli o razmerju med češko krono in dinarjem. Dr. Rašin polemizira z »Agramer Tagblattem«. Ker so njegova izvajanja splošno zanimiva, jih objavimo jutri v prevodu.

— Smrtna obsodba v Pragi. Pred par dnevi je bila pred praško poroto obsojena na smrt na vešalih neka Ana Kučerova, 23-letna služkinja. Iz ljubezenskih odnošajev z nekim slugom se je rodil čvrst deček. Otrok pa je bil nezakonski materi v nadlego, zato ga je vrgla v nek potok, kjer je zmrznil na dnu potoka. Brezvestno mater so kmalu izsledili in po izreku porotnikov obsodili na smrt.

Dnevna kronika.

— Borza v sovjetski Rusiji. Poljski listi poročajo, da so sovjetske oblasti razgnale borzo v Kijevu. V času najživahnejšega prometa so vdrli v borzno ne prostore organi črezvičajke, ter prijeljeli vse prisotne. Petnajst trgovcev so takoj ustrelili, usoda ostalih pa je neznana.

— Pogreb Saída Halima. V ponedeljek se je vršil v Carigradu pogreb nedavno v Rimu ubitega vezirja Saída Halima. Svečanemu pogrebu so prisostvovali sultanov krlini pobočnik, prestolonaslednik, razni ministri in mnogo drugih dostojanstvenikov.

— Organizacija avstrijske vojske. Glasom senžermenske mirovne pogodbe bi morala Nemška Avstrija uvesti vojsko vojakov-najemnikov, t. j. plačanih vojakov. Ker pa je to za prazne avstrijske blagajne predraga stvar, je prosila Avstrija velesile, naj ji dovolijo organizirati milico. Prošnjo je podpirala tudi Češkoslovaška. Ker antanta temu ni nasprotovala, so se v avstrijskem »vojnem« ministertvu pričele predpriprave za reorganizacijo »Volkswehra« na milico.

— Ruska revija v Pragi. S 15. febra. začne izhajati v Pragi ena najodličnejših ruskih revij »Ruskaja Misl«. — Dr. Kramar je ob tej priliki opozoril na veliko važnost takih pojavov, ker si Nemci prizadevajo, da za vsako celo osredotočijo okrog Berlina vse kulturno delo ruskih emigrantov. Na ta način si hočejo pridobiti odločilen vpliv na bodočo novo Rusijo.

— Masaryk — častni meščan Velike Prage. — Na torkovi seji centralne upravne komisije glavnega mesta Prage je bil izvoljen za častnega meščana Velike Prage prezident dr. F. G. Masaryk.

— Kviral in Vatikan. Kakor piše »Corriere della Sera«, je bila italijanskim častnikom ob priliki kronanja papeža Pija XI. izza leta 1870. prvič

vajo, enkrat z belo, drugič bolj sivo, tretjič skoro črno zaveso. Sedaj smo tu, plačali smo pošteno do Kranjske gore, torej zakaj bi železnici darovali vozino. Od jeseni dalje je začelo pošteno curljati in da ni bila predolgočasna vožnja, je poskrbela neka stara ženica na prav originalen način — umrla je med vožnjo.

V Kranjski gori (810 m) sva izstopila pri najlepšem vremenu, katero nam je ostalo zvesto vse dneve našega potovanja, izvzemši med Aleksandrovo kočjo in sedlom Hribanice.

Ob 4. uri sva jo mahnila po krasni dolini Velikega Pišemca ter med potjo ogledovala kristalno čiste gorske velikane: Mojstrovko, Prisojnik, Razor (naš izvoljenec) Križko Steno, Rogličico, Škratice, Špič ter vznožje Križke stene, krasno Krmico.

Po nekako trideset leti hoji sva zavila desno čez most po novi cesti, katero so med vojno zgradili v serpentinah na Vršič in od tam dalje v Trento. Ta cesta je res krasno izpeljana, voziti bi se dalo z dvokolesom celo na Vršič, ne da bi bilo treba stopiti doli, a žal, prepuščena je sama sebi, vremenskim neugodam, tako da se vedno bolj posiplje in se jo že lahko prišteva k vojnim kadavrom.

Dasi je dosti presekov, je vendar boljše, kakor je bil svojčas prejšnji kolovoz, oziroma klanec, katerega nam je vsako zimo tako lepo izgledil in izravnal gospod Zakotnik, ko je s konji in hlapci izvozil na tisoče hlobov iz trenske strani Vršiča v Kranj. To je bila zibelka, podobna drži iz Šumika v Ruše, samo dosti daljša. Ta iz Vršiča do Klinov sigurna, bliskovita vožnja s sankami, ostane gotovo vsakemu sanjkaču neizbrisno v spominu.

Torej, da gremo naprej. Pogled na Prisojnikovo okno in orjake, katerih vrhove je zlatilo večerno sonce, je Franceljna tako presunil, da je kar v enomer ukal in ukal, dokler niso za nami prikorakali trije vojaki, črno zagoreli od sonca, vsak z bridko sabljo in pa še puško čez ramo. Kaj iščejo neki tu, gotovo so od zelenega kadra, kaj, ko bi nam prezračili naše nahrbtnike, to naj bi še bilo, bi vsaj lažje hodila, toda tudi naše žepce, pa tudi še tisto naj bi bilo, mračiti se je pričelo, vsaj žive, da bi nas pustili. Šli so pa čisto mirno mimo nas in kakor smo se pozneje prepričali, so bili to naši izbrani fantje, dodeljeni naši razmejitveni komisiji.

(Dalje prihodnjic)

zopet dovoljeno vstopiti v polni paradi v cerkev sv. Petra. Dozdeva se, da bo med kvirinalom in vatikanom po dolgotrajnih sporih vendarle prišlo do popolnega sporazuma.

— Kakor nam javlja delegacija ministrstva financ v Ljubljani, je dovolil gospod minister za finance, da se rok za prijavo vozil in plačanje letne takse na vozila za tekoče leto izjemoma podaljša do 15. marca 1922.

— Najhujši mraz v Jugoslaviji. Po meteoroloških poročilih iz vseh krajev naše države in iz inozemstva je ugotovljeno, da je nastopil v Jugoslaviji zadnje dni najhujši mraz. V Beogradu je bilo včeraj — 20 stop. C, v Somboru — 23 stop. C, a tudi pri nas ne veliko manjše.

— Novi konak. Iz Beograda poročajo, da je dvorni maršal z dovoljenjem kralja Aleksandra dovolil občinu po dovršenem delu v novem dvorcu ogled notranje opreme. Novo nabavljene predmeti bodo koncem marca izstavljeni v veliki dvorani novega dvorca.

— Dognano je, da se veliko število pisemskih pošilk iz naše države za Avstrijo odpravlja neplačano. To se godi zato, ker plačajo naslovniki v Avstriji za take pošilke manjšo naknadno pristojbino, kakor je ona, ki bi jo moral plačati pošiljatelj pri predaji. Na ta način trpi naša uprava škodo. Da se v bodoče ne bodo več oškodovale koristi državne blagajne, je ministrstvo sklenilo, da se okoristi s pravico, ki mu jo daje 3. člen sklepnega zapisnika glavnega madriškega dogovora, ter da se od 1. marca t. l. za pisemske pošilke iz naše drž. v Avstrijo uvede obvezno frankovanje. Neplačane pošilke za Avstrijo se od 1. marca naprej ne smejo več odpravljati, z njimi se bo postopalo tako, kakor z nedostavljivimi.

— Volkovi napadli zagrebški vlak. Pred par dnevi je napadlo sedem izstradanih, napol steklih volkov zagrebški vlak na odprti progi med postajama Šaša in Dubica. Volkovi so se drvečemu vlaku tako približali, da jih je lokomotiva vseh sedem povozila. — Spretni deli lokomotive so bili že v Zagrebu okrvavljeni. Jako redki so slučaj, da se v teh krajih pojavijo volkovi. Izredno hud mraz, ki vlada zadnje dni je prisilil zverjad, da si v bližini človeških naselbin išče hrane.

— Usođa revolucionarja. Mladi zdravnik dr. Marković, nekoliko ekstravaganten človek, ki se je vrnil poln komunističnega ognja iz Rusije in je hotel napraviti iz ubogih črnogorskih kmetičev »socijalne revolucionarce«, je — kakor smo že poročali — krenil med odmetnike v albanske gore in v družbi tolovajev napadal naše vojaške stanice. Te dni so ujeli njegovega namestnika Tujadinovića, ki je izjavil, da so dra. Vučkasi Markovića proti koncu zapustili vsi njegovi gorški tovariši, pa je utekel preko Albanije v Italijo.

— Brez redov ne gre. Z Dunaja poročajo, da bo vlada ustanovila poseben republikanski red, ker baje ljudje niso zadovoljni, da republike ne deli nobenih odlikovanj. Sami pohvalni dekreti ne zadostujejo, treba je, da se nekaj obesa na prsi.

— Dalmatinski »Italijani«. Kakor poročajo splitska »Nova Dobra« je v področju tamkajšnjega italijanskega konzulata optiralo za Italijo 850 družin, med njimi 700 iz Splita samega. Zanimivo je da večina teh ljudi ni italijanske narodnosti, ampak so renegati, katere so italijanski agenti zavedli z raznimi obljubami do tega sramotnega dejanja. Splitski »Novi list« pa prinaša poleg tega tudi celotno listo vseh, ki so optirali za Italijo in sicer povzeto po italijanskem »Bollettino ufficiale«. Med temi imeni jih ogromna večina končuje na — ic. Mnogim izmed teh pa je Italija sama odrekla sprejetje v svoje državljanstvo. Italijani sami so torej pokazali več poštenja, kakor pa naši renegati sami.

— Tudi Krištof Kolumb — Jud? Ne davno so bile odkrite stare listine, ki se tičejo znanega odkritelja Amerike Krištofa Kolumba. Španska vlada je odredila, da posebna komisija preišče

te listine in ugotovi versko pripadnost Kolumba. Po teh listinah se da z vso verjetnostjo soditi, da je bil Krištof Kolumb iz židovske hiše in da je tudi ostal žid, dasiravno je na zunaj nastopal kot katoličan, ker bi bil sicer v katoliški Španiji nemogoč.

Mariborske vesti.

Maribor, 16. februarja 1922.

m Prihodnje predavanje Ljudske univerze se vrši v soboto, dne 18. februarja ob pol 20. uri zvečer v kazinski dvorani. Predaval bo vseučilišni docent dr. Kovačič o predpogoju za rešitev socijalnega vprašanja. To vprašanje utegne biti z ozirom na razmere v našem javnem življenju eno najbolj zanimivih.

m Slovensko obrtno društvo naznaja vsem obiskovalcem knjigovodskega tečaja, da se tečaj zaključil v petek, dne 17. svečana 1922 ter da se bo ob tej priliki izročilo vsakemu obiskovalcu spričevalo, katero je izstavil Urad za pospeševanje obrti kraljevine Srbije, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani in se vsled tega prosi, da pridejo ta večer vsi obiskovalci točno ob šestih na 20. uro v šolo. Tečaj se bo zaključil z zanimivim predavanjem o trgovini v splošnem. Obenem objavlja društvo v pojasnilo sledeče: Vsled nekega časnikarskega napada, tičočega se »Slovenskega obrtnega društva v Mariboru« izjavlja društvo, da sloni danes in vselej na strogo narodni podlagi in stremi edino le za tem, da doseže čim večji uspeh za razvoj in napredek slovenskega obrtništva, ne pripada pa nobeni politični stranki in je vsled tega vsak tozadeven napad v časopisju neutemeljen in nesmiseln in se društvo radi tega ne more spuščati v nobeno polemiko. Predavanja, bodisi poučna ali strokovna, so društvu vselej dobrodošla, naj si bodo potem od te ali one stranke ali osebe in prosimo vse tiste, ki hočejo obrtništvu koristiti, da sodelujejo pri našem delu za razvoj in napredek ter razmah slovenskega obrtništva. Pri vsaki ponudbi za oddajo del ukrene načelstvo vse potrebno, da obvesti vse v poštev prihajajoče obrtnike in odpade vsako predbacivanje samo po sebi. Torej se enkrat: kdor predlaga Slovenskemu obrtnemu društvu v Mariboru strankarstvo, mu dela očitno krivico. Društvo kot tako stoji edino na narodni podlagi, stremi po strokovni izobrazbi posameznikov in se briga za gospodarski napredek svojih članov. Na političnem polju se društvo ni nikdar udeleževalo, vsi pošteti in zavedni obrtniki vseh političnih strank najdejo pri nas prostor ter uživajo enake pravice in imajo enake dolžnosti.

m Podiranje starega dravskega mostu. »Kras« mesta Maribor, stari dravski most bo končno vendarle izginil. Delo lepo napreduje in v par dneh bodo izginili zadnji ostanki. Dasiravno je voda v Dravi sedaj zelo nizka, bi bilo primerno, da bi pripravili za vsak slučaj kak rešilni čoln, ki ga sedaj ni opaziti, kajti pri največji previdnosti se lahko pripeti nesreča.

m Stavbeno gibanje v Mariboru. — Znano Vlahovičovo gostilno na Aleksandrovi cesti je kupila graška tvrdka Grainitz, ki bo na tem prostoru zgradila veliko večnadstropno palačo, v kateri bo otvorila veletrgovino z železnino.

m Protituberkulozna liga v Mariboru priredi na željo delavstva južne železnice dne 18. t. m. ob 16. uri javno predavanje v telovadnici III. mestne deške šole (Ruška cesta). Predava g. docent dr. Matko o boju proti jetiki. Ker bo predavanje zelo zanimivo in poučljivo, se pričakuje številne udeležbe posebno od strani delavstva.

m Trgovci, pozor! Mariborska Sokolska župa išče mesto pridnemu, izvežbanemu in zanesljivemu trgovskemu pomočniku špecerijske stroke. Gg. trgovca, ki imajo tako mesto na razpolago prosimo, da nam javijo svoj naslov.

m Protidržavni hujskač. V gostilno Senekovič pri Sv. Petru pri Mariboru je prišel mariborski mesar Iv. Kramberger ter začel tam brez vsakega povišja zabavljati na vlado in državo,

pri čemur je rabil izraze, ki jih ne moremo priobčiti. Izrazil se je tudi, da principijelno ne bo govoriti slovensko, ampak sam onemško. Ko so ga orožniki aretirali, je tudi te opsoval z najgršimi psokami, češ, da jugoslovenski orožniki z njim kot Nemcem nimajo ničesar opraviti. Ko pa je ta principijelni Nemec prišel pred kazenski senat, je govoril — gladko in lepo slovensčino. Izgovarjal se je, da je bil pijan. Njegov zagovornik dr. Haas je predlagal preiskavo pri psihiatru, kar pa je senat odbil. Kramberger je bil obsojen na 14 dni zapora. Ne čudimo se Krambergerju, pač pa se čudimo obrtni oblasti, da temu znanemu hujskaču še vedno dopušča izvrševanje mesarske obrti, ko bi bilo osobito pri mariborskih mesarjih potrebno, da se jim stopi pošteno na prste.

m Porotniški imenik za prvo redno zasedanje porote v letu 1922. Člani porotnega sodišča: predsednik: dr. Jakob Toplak; namestniki: dv. sv. Josip Fon, v. d. s. s. Aleks. Ravnikar, v. d. s. s. Josip Sterger, d. s. s. Franc Posega; sodniki: v. d. s. s. dr. Franc Peitler, d. s. s. Janko Guzelj, d. s. s. dr. Franc Pichler, d. s. s. dr. Franc Vidovič, d. s. s. Franc Pečnik, d. s. s. Ivan Kernec, d. s. s. Josip Lenart, kraj. sod. dr. Matko Zorjan, sodnik Emil Kramer. Zapisničarji: Tačas pri okrožnem sodišču v Mariboru uslužbeni avskultanti. I. Poglavitni porotniki: Muršec Martin, gostil., Strihovec 2; Kofar Robert, velepos, Kog 11; Smode Franc, pos., Rožpoh; Kodrič Ivan, pos., Rače 49; Rečnik Ivan, pos. in lesotrtec, Pivola 61; Muršec Karel, obrtnik, Kaniža 15; Predan Ivan, pos. in trgovec, Marenberg 121; Horvat Josip, pos., Muratinci; Jurša Franc, pos., Sp. Duplek; Pintar Alojz, pos. in trgovec, Sl. Bistrica 41; Kolarič Josip, pos., Krčevina 64; Muhič Jakob, pos., Sv. Marko 12; Serko Josip, pos. in trgovec, Sp. Breg 100; Ornik Josip, pos., Sv. Peter; Grošl Josip, pos., Orhova vas; Babič Karel, pos., Sp. Hoče; Zorčič Alojz, pos. in mlinar, Robič Jožef, pos., Gradiška 23; Reisman Ignac, pos., Bohova; Ribič Anton, pos., Dobrenje 28; Letonja Jožef, pos., Sv. Lenart; Lozinšek Tomaž, pos. in pek, Ptuj, Horvatski trg; Drozg Anton, pos., Vajgen 35 (Jarenina); Stampfl Avgust, pos., Limbuš 26; Laufer Anton, pos., Strihovec 20 (Cirknica); Horvat Franc, pos. in župan, Mostje 7 (Sv. Lovrenc v Slov. gor.); Petek Jurij, pos., Mestni vrh 48; Breznik Jožef, pos., Močna 2 (Smrjeta ob Pessici); Pahernik Janko, pos., velepos., Vuhred; Serbec Franc, zasebnik, Gradiška 21; Kolarič Jožef, pos., Formin; Ramšak Martin, pos. in senotrzec, Slivnica; Ster Franc, pos., Planica 5; Dolajš Ludvik, pos., Ročica (Spodnji Jakobski dol); Rogina Ivan, želar in župan, Budina 38 (Brestje); Novak Ivan, pos. Trgovci 23. II. Nadomestni porotniki: Muhič Ivan, sedlar, Maribor, Kopališka ul. 19; Prešern Ivan, trgovec, Maribor, Koroška c. 7; Dergas Josip, trgovec, Maribor, Koroška c. 48; Krempf Franc, hišni pos., Maribor, Gozdna c. 21; Pučko Srečko, trgovec, Maribor, Aleksandrova c. 31; Palutz Leopold, trgovec, Maribor, Aleksandrova c. 79; Krempf Jožef, trgovec, Meljska c. 9; Andraschitz Ivan, trgovec, Maribor, Koroška cesta 25; Horvat Franc, slikar, Maribor, Slovenska ulica 10.

m Velika kavarna. Ob 17. uri popoldne čajanka s koncertom v »Klubbaruc«.

Kultura in umetnost

x Sovražnik ljudstva. Igrokaz v petih dejanjih, spisal Henrik Ibsen, prev. Silvester Škerl, režiral Milan Skrbinek. V torek zvečer smo dobili v našem gledališču premijero Ibsenovega »Sovražnika ljudstva«, trpko satiro na javno mnenje in na takozvano kompaktno večino. V malem obmorskem mestu živita brata Stockmana, eden je župan, drugi je zdravnik, prvi premožen, drugi ubožen, prvi nadat, nasilnež, človek brez etičnih dobrin, drugi poosebljen idealizem in pravicoljubnost. In ta dva brata trčita skupaj radi — bakterij, ki se nahajajo v vodovodni vodi. Zdravnik je dal namreč idejo za zgraditev vodovoda in kopališča, ki naj bi s tem, da privabi v mesto tuje in bolnike, povzdignilo dobrobit mesta

in njegovih prebivalcev, drugi pa je dal v zvezi z drugimi akcijonarji za to potreben kapital. Zdravnik Stockman je za plačilo postal milostnim potom — kopališki zdravnik. Ko se pojavijo med kopališkimi gosti nenadoma nalezljive bolezni, se zdravnik Stockman loti preiskovanja vode v vodovodu in v kopališču ter dožene, da izhajajo te bolezni iz dejstva, da se nahajajo v vodi bakterije, kar mu potrdi vseučilišče, kateremu pošlje vodo v preiskavo. Vsled tega, naravno, zahteva, da se vodovod dvigne in preuredi tako, da ne bo več prihajala vanj okužena voda iz kloake pri fastovi strojarni. Za to idejo se vnamejo vsi, vsa »kompaktna večina« z »javnim mnenjem« vred, z uredniki »Ljudskega glasu«. Toda ko jim župan, ki je proti temu iz osebnih profitarških razlogov, pojasni da bi to stalo tisočake, se »kompaktna večina« z »javnim mnenjem« obrne proti njemu in tu začena njegova gigantska borba za resnico in pravičnost proti laži in krivici, v kateri družabno sicer propade, zmaga pa moralno, ker ostane kljub vsemu dosleden svoji čisti vesti. To je dejanje. Deloma že v prvih, posebno pa v četrtem na shodu in petem dejanju je položil Ibsen v usta zdravnika dr. Stockmana one visoke besede, ki tako dvigajo to delo. Tu razlaga Stockman moralno propadlost človeške družbe, ki izzveni v strašni, a tako nepobitni obtožbi: Ne jaz in ne poedinci, mi nismo sovražniki ljudstva, ampak večina, masa, ta sama je sovražnik ljudstva, ker se da zavesti od krivih prerokov, ter sama nevedno in neumno pobija, ker je pač v sedanji socialni dobi navada, da odloča večina, one posameznike in manjšine, ki ji hočejo dobro, ki zagovarjajo resnico in pravico proti laži in krivici. Primerov za to Ibsenovo veliko trditev najdemo ravno v današnji dobi vse polno, ozreti se nam je treba le v Rusijo, ali pa že na Hrvatsko, kjer se ravnokar in pred našimi očmi odigrava v velikem Ibsenova drama »Sovražnik ljudstva«. Absolutizem starega sistema je bil krivičen, demokratizem novega sistema, ki mu je sledil, pa je ravnokar krivičen. V prvem so ubijali in izžemali ljudstvo samosilniki sami, v drugem ga ubijajo in izžemajo s pomočjo naroda samega, torej indirektno. Treba je novega sistema! Toda kakšnega? Kje je izhod?

Ibsen sam na to ne odgovarja, ker tudi on še ne ve odgovora, kakor ga tudi mi ne vemo, pač pa namiguje v zadnjih Stockmanovih besedah: Vzgojiti je treba moše, ki bodo samosvoji, zreli, pošteti! Toda to je ista propoved, kakor pri Tolstoju: izobrazba, srčna in duševna kultura vsakega posameznika uda človeške družbe. Morda je mogoče, da to prinese bodočnost; toda verjetneje je, da bo ta propoved ostala za vse večne čase le pobožna želja velikih ljudi. Uprizoritev sama je bila dobra, kakor nismo pričakovali. Mirno lahko trdim, da je bila najboljša izmed letos tako malokdaj posrečenih dram. Dr. Stockmana je igral Bratina prav dobro; osvobodil se je skoro vseh neprijetnih manir, ki se jih včasih tu in tam poslužuje, samo parkrat bi bil kmalu zopet zašel vanje, toda le za trenutek. Skrbinek je podal župana dobro zasnovano, kot navadno take vloge. G. Škerl je bil v ulogi žurnalista Novstada malo preveč neokreten, kar pa leži v bistvu njegove osebne konstrukcije in česar se žal ne bo nikdar mogel iznebiti, čeprav bi sicer lahko postal še prav dober igralec. Mikulič je bil kot Billing okretnejši; Grom kot Holster dober, čeprav malo preveč pasiven; Povhe je podal v Aslaksnu posrečen original hišnega posestnika iz mase. Košuta se je v starem Mortenu Kijlu prvič povzpela višje kakor doslej ter podal res posrečen tip. Pri Košuti se je dogodil isti fenomen, kakor že pri nekaterih začetnikih poprej — kadar sem nad njimi obupal, kadar sem izgovoril najhujšo besedo — tedaj so se nenadoma dvignili — tako se je dvignil tudi on v prvi novi ulogi po oni zadnji, ko sem mu odrekel vsak talent. Nov dokaz, da ena sama ostrina in obsodilna beseda napravi včasih več dobrega nego tisoč prizanesljivih in dobrotljivih. G. Košuta se je zadnjič namreč izvil, toda če bo šel dalje po poti, kate-

po je nastopil v torek z Mortenom Kijom, mi bo morda kdaj še livaležen. Njake pa ne sme misliti, da je morala že nekam dospel, nasprotno, zavlati se mora, da je napravil komaj prvi korak in da je pot še dolga. Ga. Bukšekova je podala Johano po njeni navadi dobro, istotako je pokazala, da je Kraljeva v Petri, da se lepo razvija, ter da bo lahko postala še ena naših dobrih igralk. Otroka Ejli in Morten sta bila v prvem dejanju prav slaba, govorjenje bi morala drugič čisto spremeniti, opustiti šablonsko deklamatorstvo, pozneje pa sta bila boljša. Gledalec je bilo kljub C abonmaju sramotno malo, če pa upoštevamo, da je bilo v gledališču tako mrzlo, da niti suknje niso pomagale veliko — se temu ne čudimo. Pri taki temperaturi ni mogoče slediti igri in če v tem oziru ne bo bolje, mora gledališče v tem mrazu popolnoma propasti.

✗ Naše gledališče se ne podržavi. Podrživljenje našega mariborskega

gledališča je, ne po krivdi Beograda, ampak po krivdi Ljubljane, definitivno padlo v vodo. Delegatom oblastnih gledališč se je v Beogradu posrečilo doseči samo to, da se našemu gledališču za letošnjo in prihodnjo sezono ne zniža subvencija, ampak da dobi še nadalje 1.200.000 K podpore. Kako se bo stvar razvila dalje, bo pokazala bodočnost.

Narodno gledališče.

Repertoar:

Cetrtek 16.: „Hlapec Jernej“. Ab. A.
Sobota 18.: „Ptičar“. Ab. B.
Nedelja 19.: Ob 14 in pol: „Dedič velikega časa“. Ljudska predstava. — Ob 19 in pol: „Mami zelle Nioche“. Izven ab.
Torek 21.: „Raskolnikov“. Abon. A. Proslava Dostojevskaja.
Sreda 22.: „Dedič velikega časa“. Abon. C.
Cetrtek 23.: „Parižanka“. Ab. B.
Sobota 25.: „Sovražnik ljudstva“. Ab. A.
Nedelja 26.: Ob 14 in pol: „Kjer ljubezen, tam Bog“. Volkašin. Ljudska. — Ob 19 in pol: „Ptičar“. Izven.
Torek 28.: „Cigan baron“. Ab. B. Premijera.

Sokolstvo.

o Sokolski odsek na Pragerskem je imel dne 9. febr. svoj redni občni zbor, na katerem je predaval o nalogah in pomenu malih sokolskih društev župni starosta. Udeležba je bila dovoljna, še dovoljnejša pa poročila o delovanju odseka. Sedaj telovadijo trije oddelki naraščajo, nad 70 deklet in dečkov in en oddelk članov, le ženski oddelk telovadi bolj neredno. Zadnji čas se priglašajo novi člani iz bližnje okolice, posebno iz Strzgojnice. Odsek je imel 8000 kron dohodkov, 5000 K stroškov, par prireditvev z igrami, ter je v jeseni prevzel tudi tamošnjo „Ljudsko knjižnico“, ki dobro uspeva. Na pomlad si bo odsek najbrž postavil že svoj Sokolski dom.

o Pragersko. Sokolski odsek si je izvolil na svojem občnem zboru dne 9. febr. svoj sledeči odbor: starosta: nadpoštar Lambert Gerbič, podstarosta

Jan Turman, tajnik Albert Golob, blagajnik Franc Zavavlav, načelnik Jan Fabič, načelnica Zinka Huber, odborniki: Dragica Dolničar in Franc Vivot. — Odsek priredi v kratkem z naraščanjem otroško igro.

o Sokolski dom si bo zgradil to leto odsek ormoškega Sokola v Ivanjkovcih. Prostor je daroval g. Petovar, ki bo baje prispeval tudi večino drugih potrebščin.

Borza 15. februarja.

Curih, devize: Berlin 2,57, Newyork 5,12, London 22,37, Pariz 44,35, Milan 25,05, Praga 9,72, Budimpešta 0,78, Zagreb 1,70, Varšava 0,15, Dunaj 0,17, avstrijske žigosane krone 0,09.

Zagreb, devize: Berlin 155—155,25, Bankarstva 230—148, Milan 149—100, London 1343—1344, Newyork ček 305, kabel 308,75, Pariz 2660—2665, Praga 585—589, Svica —, Dunaj 4,75—5, Budimpešta 47,75—48,75; valute: dolarji 304,50—305, rublji 22—28, leji 239, napoleonidori 1180—1190, marke 155—156, franki —, lire —, turške zlate lire —, madžarske krone —, avstrijske krone —. Banka za Primorje —.

GOSPODARICA SVETA.

Avanturističen roman. Spisal: Karl Figdor. Prevel: R. R.

(Dalje.)

(12.)

Se danes vemi na pamet, kaj je bilo v njem napisano. »Spodili so me,« je stalo začetkom »v omami sem si uničil življenje. Odpustite mi. Za svoj greh sem se pokoril dovolj. Živeli smo preko naših razmer. Skrbel sem za to, da si ti, moja žena, v svoji boleznini imela vedno najboljše zdravilke in vso pomoč, ki je sploh bila mogoča. Ti moj otrok pa si brez skrbi študirala. Že pred več časa mi je nek znanec, ki je poznal moje skrbi, ponudil posojilo pod jako ugodnimi pogoji, katero sem končno tudi sprejel. Prvi menici, katero sem dal iz rok, so sledile druge. Vedno globlje in globlje sem se zakopaval v dolgove. Moj prijatelj pa je bil velikodušen ter mi zapadle menice vedno znova prolongiral, dokler ni naenkrat čisto izpremenil svoje taktike ter zahteval, da mu poplačam ves dolg do zadnje stotinke. Na moje obupne prošnje za novo podaljšanje plačila, mi je stavil predpogoj, katerega izpolnitev bi me lahko maloma osvobodila vseh dolgov in skrbi. Dolge noči sem se bil sam s seboj, predno sem se odločil. Če mu ne izpolnim predpogoja, rešim svojo čast — uničim pa si srečo. Če izpolnim predpogoj, izgubim čast — rešim pa vas. Podlegel sem. Moje pregreho pa so odkrili ter me spodili iz službe. S tem pa sem končno čisto zadovoljen, ker takega življenja kakor je bilo moje v zadnjem času, ko sem vedno in vedno trepetal v strahu, da mi pridejo na sled, ne bi bil več mogel živeti dolgo. Odpustite mi!»

Tu je pismo končalo. Za nas pa je začela tu kljub očetovemu priznanju šele prava skrivnost. Kakšen je bil pogoj, katerega mu je stavil neznanec? Zakaj so ga odpustili, njega, zvestega, skrbnega uradnika? Pojasnilo za to bi bili lahko dobili v uradu. Mogoče nam bo razkril očetov dnevnik to skrivnost. Oče je zapisoval namreč vsak dan svoje doživljanje v poseben dnevnik, katerega je imel vedno pod ključem. Toda vse iskanije po tem dnevniku je ostalo brezuspešno, tako smo morali prepustiti času in usodi, da nam pojasni očetovo tragedijo.

Mati je bila že poprej bolehná, očetova smrt pa jo je zlomila tudi duševno. Tega strašnega udara ni mogla prenesti. Ko je po oni strašni noči napočilo jutro, je izdahnila svojo blago dušo.

Takrat je bilo vsega konec.

Zdelo se mi je, kakor da se je naenkrat udrl svet krog mene. Nisem vedela, čemu naj še živim, kaj naj še počnem. Vso mojo dušo je prepal samo en občutek: sovraštvo do onega človeka, ki je bil očetu posojal denar ter je bil kriv materine in očetove smrti. Kdo bi to bil, nisem niti slutila. V očetovem pismu ni bilo omenjeno njegovo ime. Kaj naj bi mu tudi storila v osvelo? Posojal je očetu denar, bil mu je uslužen in je končno, naravno, zahteval svoj denar zopet nazaj. Samo pogoj, katerega je bil stavil očetu pri zadnjem posetu, samo ta pogoj je bil kriv očetove smrti. — Tu je pričel žalost.

V obupu sem se lotila znova iskati očetov dnevnik. Dobila ga nisem. Polagoma, komaj v nekaj dneh sem se zavedla vse svoje strašne osamelosti. Dolge noči sem presedela v materini sobi zatopljena v misli in v hrepenenje po dragih rajnih.

Nekega dne pa je prišel nenadoma poštni sluga s priporočenim pismom. Kdo neki mi piše? Z veliko radovednostjo sem ga odprla. Vsebovalo je brez nadaljnjega pojasnila vse menice, katere je bil oče podpisal; bile so pretrgane čez sredino.

11.

V materini zapuščini nisem našla skoro nikakega denarja. Mogla bi prodati nekaj stvari ter si s tem pomagati za prvo silo. Toda njenih stvari, ki so me spominjale vsaj deloma na njeno življenje, na njeno delo se nisem upala dotakniti. Bilo bi se torej treba lotiti dela. Kako pa naj se tega lotim, mi ni bilo jasno. Še vedno sem bila vsa pobita. Ves moj jaz je bil kakor stroj, ki teče samo zato, ker je prišel ravno v tek.

Ne, da bi se zato odločila, sem se napotila naslednji dan po stari poti na vseučilišče. Brez misli sem vstopila in komaj tedaj spoznala, da sem zapustila vse, kar mi je bilo postalo tu tako drago, tihe in resne prostore, ljudi in knjige. Čisto uničena sem prišla zopet na dvorišče, preko katerega se pride skozi prednji trakt zopet na ulico. V naslednjem trenutku me je nekdo nenadoma nagovoril:

»Milostiva gospodična, prosim vas tisočkrat oprščenja. Imenujem se Murphy, baron Murphy. Zamudil sem, žal, tu notri priložnost,« pokazal je s prstom nazaj, »zato vas moram nagovoriti tukaj. Dovolite mi torej, da vam pojasnim svojo zadevo, ki je čisto poslovnega značaja.»

Dvignila sem glavo. Njegov glas se mi je zdel tako znan. Morala sem ga že nekje slišati. Tudi njegov obraz sem že bila morala videti...

»Ako mora biti,« sem mu odgovorila, »zakaj ne?«

»Ali vam je prav, da se pogovoriva gredeč, ali hočete, da sedeva?«

»Trudna sem nekoliko,« sem odgovorila, »mogoče se strinjate s tem, da sedeva na primerno klop tu gori v vrtu pod starimi drevesi.«

Ko sva sedla, je pričel brez posebnega uvoda:

»Reko se mi je, da ste v vsem seminariju vi najboljše poznavalka kitajskega jezika. Tu imam par dokumentov...« odprl je svojo mapo ter izvel par papirjev... »katere bi bilo treba prevesti v angleščino. So to pisma, poročila in druge take reči, ki so zame velikega pomena. Sam jih žal ne razumem, zato iščem koga, ki bi jih mi predstavil. Prevajalec ali — prevajalko, bom za izgubljeni čas bogato oškodoval. Če bi bila vi tako prijazna ter se lotila te stvari, bi vam jih popolnoma zaupal.«

To vse je bilo tako čudno in nenavadno. Ali pa ni bilo? Mogoče se mi je samo zdelo? Koncem koncem pa je bil to vendar zaslužek, kakor vsak drugi. Jaz bi delala, on bi plačal. Sprejela sem njegovo ponudbo.

... Da ne bom predolga: Baron Murphy me je spremljal domov. Videl je bil že ves svet ter govoril o vsem mogočem, izrekel sodbe o ljudeh in stvarih, prevdarno in premišljeno, tako, da je bila vsaka njegova beseda na pravem mestu. Ob slovesu mi je poljubil roko, ne kakor nborni, zapušteni deklici, ki je sprejela od njega zaslužek, ampak kakor dami iz njegovih krogov, iz visokega sveta.

Celo noč sem sedela ob pisalni mizi ter delala. V manuskriptih ni bilo ničesar, kar bi me zanimalo. Bila so pisma in deli neke neskončno dolge in dolgočasne politične pogodbe. Kakor sva se dogovorila, sva se po opravljenem delu zopet sestala. Jaz sem mu vrnila original ter izročila prestavo, on pa mi je dal zopet nove manuskripte. Tako je šlo ves teden. Ko sva se sestala zopet v soboto in sem mu izročila še zadnje prestave, mi je dal neko kuverto, v kateri sem našla pozneje veliko svoto denarja, plačilo za moje delo.

»Zaslužila ste si bogato nedeljski počitek, milostiva,« mi je rekel nato. »Delo je končano, ali mi hočete morda izpolniti velike prošnje? Zunaj na jezeru imam čoln, sem namreč strasten veslar, ali bi se ne hoteli par ur voziti z menoj?«

Ponudbo sem sprejela in naslednjega jutra sva se odpeljala po jezeru. Veselila sem se, kakor otrok. Baron je zvel s seboj vse polno jedil, kajti odločil se je bil, da ostaneva ves dan zunaj. Vožnja je bila v resnici prijetna. Dan je bil nenavadno lep, tako čist in moder in tako prijetno hladen in čist kakor so le dnevi na naših jezerih, gori na severu. Baron me je učil veslati in krmariti, skratka, ure so nam bežale kakor sekunde.

Krog poldneva sva pristala nekje v nekem tihiem zalivu, postavila sklopilne stole ter sklopilno mizo in jaz sem se lotila kuhanja. Dišalo nama je izborno. Še lepše pa so bile naslednje ure. Ležala sva eden poleg drugega vznok na toplem pesku, ogrevajoč se v toplih solčnih žarkih, z zaprtimi očmi dremala in sanjala. Samo tuintam sva sprgovorila kako besedo.

Proti večeru sva se vrnila nazaj.

12.

Prvič po smrti mojih starišev sem se počutila zopet veselo. Prvič je bil stopil v moje življenje zopet človek, ki se je zanimal za me. Kako hvaležna sem mu bila za te ure, katere sem preživela z njim. Kako hvaležna sem mu bila za voljo do življenja, katero je bil nevede zopet vzbudil v meni.

Bila je noč, ko sva izstopila iz vlaka. Pred postajo je čakala elegantna kočija. Če je bila njegova, ne vem, vsekakor je dal kočijažu le z migljajem znamenje in konji so potegnili.

(Dalje prihodnjik.)

Glavni urednik: Radivoj Reljar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

tisk in izdajatelj: Konzorci -Tabor — Tiska: Mariborska tiskarna d. d.

Mala oznanila.

Dva delavca se sprejmeta na stanovanje in hrano. Perilo se sprejme v pranje. Aleksandrova cesta 21. 237 2-3

Steklenice vinske in bateljske kupuje vsako tudi najmanjšo množino Gjuro Valjak, Grajska klet, Maribor. 162 7-4

Žepne ure, precizijske in stenske popravila najsolidnejše tvrdka R. Bizjak, Maribor, Gospodarska ulica 16. 64

Patria
Cognac
Medicinal
Zagreb
čisti vinski destilat.

Dobiva se povsod!

Veliko industrijsko podjetje

išče za takojšen vstop Izurjeno

saldakontistinjo

z lepo pisavo, nadalje

korespondentko

zmožno slovenske in nemške stenografije. — Ponudba s prepisom spriteval je doposlali pod „INDUSTRIJA“

na upravo „Tabora“, 241

236 10-2

POTNIKE ali ZASTOPNIKE

išče velika tovarna likera, rum, konjaka in ostalih spirituoza. Ponudbe z obvestilom, v katerem kraju pozna reflektant največ mušterij, poslati na naslov: Poštanski pretinac 41, Zagreb, glavna pošta.

Petek! — KLUB-BAR — Petek!

Kabaretni večer

Gostovanje gospoda POVHE-ta.

Solo na klavir, predvaja gosp. H. WINTERHALTER.

Začetek ob 21. uri. — — — Vstop prost.

Lože se lahko do petka rezervirajo. 240 2-1

KONTORIST (inja)

popolnoma zmožna slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi, se išče za tukajšnjo industrijsko podjetje.

Nastop takoj! Nastop takoj!

POGOJI: Slovenska in nemška stenografija ter strojepisje.

3-2 Ponudbe naj se pošljejo na

poštni predal 27, MARIBOR.

203

203

203

203

203

203

203

203

203

203

203